СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 119. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 19-го червня 1946. No. 119. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, June 19, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПЛЯН ДЛЯ ЗАСТАНОВЛЕННЯ СТРАЙКІВ

Директор Економічної Стабілізації Честер Бовлс виявив, що він працює над пляном, як застановити страйки подібно, як це було вчасі війни. Бовлс робить це в порозумінню з президентом Труманом і з робітничими провідниками. Його досвід такий, що після підвишки платні робітникам, приходить підвишка цін продуктів, а потім знову страйки, знову підвишка платні і так в безконечність. Колиб так затримати первісний плян Бюра Адміністрації Цін, то виглядалоб інакше — каже Бовлс. Колиб збільшити продукцію, тоді на ринку булоб повно краму і не требаб підвищувати цін продуктів. Продукція не можлива, коли безупину вибухають страйки. Тому Бовлс хоче довести до порозуміння між головними робітничими провідниками, такими як Грін і Морей. Вони передискутують наперед плян самі, опісля вишлють його до підчинених юній з дорученням обговорити його з членами юній і прислати їхню опінію.

ОЖИВЛЯЮТЬ ЗАКОНОПРОЕКТ ПРОТИ ЮНІЙНОГО РАКЕТІРСТВА.

Сенатська Правнича Комісія витягнула із архіву законопроект Гобса, званий „билом проти ракетірства" і рішила передати його під наради в повнім сенаті. Цей законопроект був уже принятий в палаті репрезентантів в грудні минулого року, але перепав у сенаті. Прихильники законопроекту твердять, що його вістря звертається проти деяких юній, які домагаються оплати до юній за візників, коли вони привозять продукти на ринок, де нема юнійного примусу. Така практика шкодить головно фармерам, які мають своїх візників, котрі не належать до юнії. Законопроект називає таку практику „вимушенням і грабіжжю".

БУРЕВІЙ В ДІТРОЙТІ ВБИВ ДВАЦЯТЬ ЛЮДЕЙ.

Понад двадцять людей втратило життя в буревію, який налетів на передмістя Дітройту — Ривер Руж з Канади. Торнадо налетів між 6 і 10 годиною ввечер в понеділок, позаливав дороги, фабрики, перевертав доми, підносив і кидав автами на дорогах і робив інші нечувані пакости, Бюро погоди каже, що таке видовище природи може трапитися лише раз в життю. Навіть бомби, які були сховані в складах Рікон-строкшен Файненс Корпорейшен, позаносив вітер у воду ріки Дітройт.

СТЕЙТ ПЛАТИТЬ $115,000 ЗА НЕПРАВНИЙ АРЕШТ

Стейтовий суд для полагоджування претенсій в Олбані, стейту Ню Йорку, признав 115,000 долярів відшкодування Бетрамови М. Кембелови з Флорал Парк, Н. Й. за пониження і втрату свободи, що їх зазнав він, коли нюйорський суд засудив його невинно на вязницю в 1938 році за підроблювання чеків. Кембел відсидів 3 роки і 4 місяці, а мав дальше сидіти ще 3 роки і 10 місяців, але його звільнили. Кембел позивав стейт за відшкодування за терпіння у висоті $100,000, а крім цього за втрату заробітків вчасі 40-місячної вязниці у висоті $51,896. Суддя признав, що невинно засуджений впав жертвою обставин, бо злочин поповнив інший чоловік, зовсім подібний до Кембела і звідси пішла помилка.

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ ЮНІЙ ПЯТОЮ КОЛЮМНОЮ

Світова федерація Робітничих Юній, покликана до життя на нарадах в Лондоні як дорадче тіло для Організації Обєднаних Держав, попала під команду Совєтів і творить тепер пяту колюмну в світі. Таке заявив секретар Американської Федерації Праці Джордж Міні на першій повоєнній стейтовій конвенції Американської Федерації Праці в Сан Франсиско. Міні вказав, що світова організація має 66,-000,000 осіб, між ними є 27,000,000 росіян. Вона є важною позицією в совєтських плянах для опанування світу. Вона може бути дуже придатною для Совєтів як пята колюмна для світової політики Совєтів подібно, як свого часу вживав пятої колюмни Гітлер у деяких краях. Вісти вказують, що Совєтська Росія контролює 70 відсотків голосів цеї Федерації. При цій нагоді Міні висміяв домагання деяких кол в Америці, щоб не говорити про ці справи вітверто, бо це ніби погіршує відносини між Совєтами й Америкою. Він хвалив політику секретаря Бириса за його вітвертість супроти Росії.

ВИНУВАТЦІ В РАСОВИХ ЗАКОЛОТАХ.

Як ніґри так і білі люди винні в расових заколотах, які спалахнули в Коломбії, у стейті Тенесі в лютім цього року. Так заявила спільна Південна Окружна Рада, складена в Атланті з представників білих і чорних людей, щоби найти підклад до цих заворушень.

Світове положення страшне — твердить премієр Канади Макензі Кінг

У відповідь на привіт у парляменті після свого повороту з лондонської Паради Перемоги, канадійський премієр В. Л. Макензі Кінґ заявив, що положення в світі таке страшне, якого ще не було в історії. Про людей в Анґлії сказав премієр, що вони на зверх виглядають ліпше ніж учасі війни. Про політичне положення висловився Макензі Кінґ, що він ще ніколи не вдічував такого вдовілля з факту, що Канада належить до Британської Спілки Народів після того, що він довірочно довідався вчасі свого побуту в Лондоні, „Це такий час, коли ми всі, що любимо свободу, не можемо чутися затісно повязаними, хоч би ми звязали себе всіми можливими способами, які споюють відносини між націями" — твердив Кінґ.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ОДОБРИЛА ПОЗИЧКУ ДЛЯ БРИТАНІЇ.

Банкова Комісія палати репрезентантів приняла 20 голосами проти 5 плян виплатити Великій Британії позичку в сумі три і три четвертині біліонів долярів. Комісія оприлюднила свій погляд, що це потрібне для світового миру й добробуту. Комісія поручає повній палаті приняти це рішення. Сенат уже давніше ухвалив 46 голосами проти 34 одобрити таку позичку. Члени комісії, які не погоджуються на позичку, остерігають, що ця позичка дасть початок до англійсько-американського імперіялізму і що за грішми підуть воєнні матеріяли, а потім і військо.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР В МЕКСИКУ.

Американський амбасадор Волтер Торстон вручив свої повновласти мексиканському президентови Мануельови Авілі Камачови. При цій нагоді висловив надію, що оба краї будуть працювати вчасі миру в такім самім дусі, як ішла співпраця вчасі війни. На це відповів президент, що його нарід буде чутися щасливим у співпраці зі Злученими Державами для миру, опертого на справедливості і праві.

УРЯД ОПРИЛЮДНЮЄ ТЕКСТ НОТ, ВИСЛАНИХ ДО РУМУНІЇ.

Зогляду, що в Лондоні оприлюднено ноту британського уряду, вислану до Румунії в справі парляментарних виборів, американський департамент стейту теж оприлюднив повний текст своєї другої ноти в цій справі. Першу ноту вислав уряд до Румунії 27. травня 1946, домагаючися, щоб румунський уряд дотримав угоди з січня 1946 і проголосив дату виборів. На це відповів румунський уряд, що вибори відбудуться незабаром, згідно з пляном. При цій нагоді румунський уряд висловив негодування, що заграничні поширюються вісти шкідливі для Румунії. На це американський уряд вислав минулої пятниці другу ноту, в якій сказано, що румунська відповідь не є вистарчальна, бо нема сказано, коли вибори відбудуться ані не згадано нічого про приготування до виборів. Американська нота домагається від Румунії дотримання зобовязань.

Конференція в Парижі під знаком військових поголосок

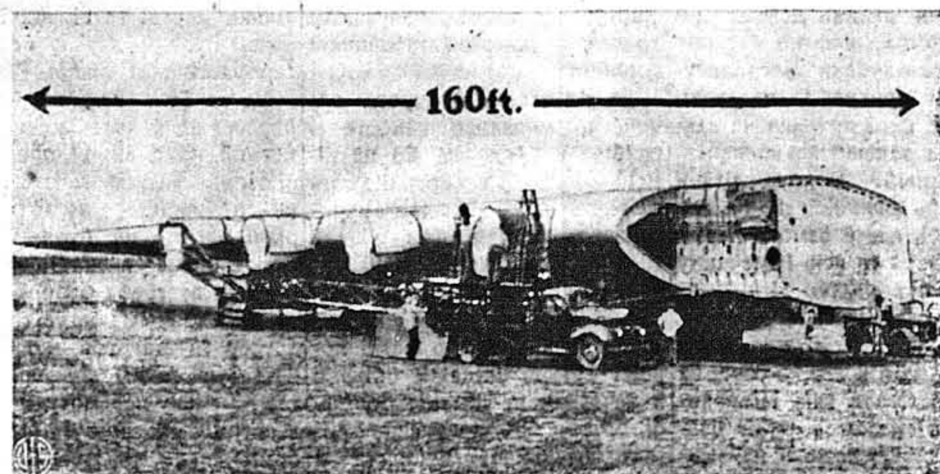
На передодні початку нарад міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг в Парижі американська преса подала вістку про концентрацію совєтських військ в Німеччині, Австрії, Болгарії та Югославії. Тепер повідомляють, що офіційний представник американської делеґації на паризькій конференції заявив, що пресові повідомлення про трівогу в американських військових кругах в Німеччині зпdriводу концентрації совєтських військ є „базовані на поголосках". До своєї заяви американський представник додав: „Тут кружляють всілякі поголоски, але ця одна є того рода, що я ніяк не бажаю давати до неї будь-яких коментарів". Рівночасно в головній кватирі Американської Армії, у Франкфурті над Меном, полковник Нормал Спровл заявив, що рухи американських військ у Німеччині відбуваються тепер тільки відповідно до потреб нової перегрупування, подиктованої новими обставинами. Відносно поголосок про стратегічну висилку нових американських військових контингентів, головно парашутистів, що малоб бути у звязку з поголосками про концентрацію Червоної Армії, американський військовий представник заявив, що „рухи військ відбуваються тільки по наказу, який під цю пору не охоплює парашутних зеднань".

ПЕРША ПЕРЕМОГА СОВЄТІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА СОЦІЯЛЬНІЙ РАДІ.

На останньому засіданні Економічної та Соціяльної Ради Обєднаних Держав Совєти здобули першу більшу перемогу. Рада більшістю голосів приняла совєтську пропозицію про те, що членів усіх комісій Ради треба вважати представниками їхніх урядів, а не одиницями, призначеними завдяки їхнім кваліфікаціям як знавці. За пропозицією Совєтів голосували Чіле, Китай, Коломбія, Куба, Чехословаччина, Франція, Греція, Перу, Україна, Росія і Югославія. Проти неї були Злучені Держави і Велика Британія, а далі Канада, Ливан та Бельгія. Норвеґія та Індія здержались від голосовання.

ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНА КРІЗА У ФРАНЦІЇ.

Внутрішньо-політичну крізу Франції, яка наступила після недавніх виборів, збільшили в останньому часі партійні непорозуміння. Виконавчий комітет Популярно-республиканської партії дальше обстоює кандидатуру міністра Бідольта на премієра нового уряду, з якою знова не погоджуються комуністи, хоча їхні спільники з виборів, соціялісти, погоджуються на Бідольта. В політичних колах вважається, що ці партійні непорозуміння насувають добру нагоду ґенералові де Ґоль вернутися знова до політичного життя.

ЦЕ ТІЛЬКИ ЧАСТИНА ЛІТАКА!—В пристані міста Лос Енджелес знаходиться тепер найбільше в світі літаюче судно „Геркулес", що має вісім машин. На картині бачимо одно з крил, що важить 34 тон. Крило є довге на 160 стіп, 19 стіп високе, а 49 стіп широке. Це вже побудоване по війні. Судно може бути вжите для воєнних, а теж і для мирних цілей.

ПЕРЕМОЖЕНА ІТАЛІЯ МАТИМЕ ГОЛОС У МИРОВІМ ДОГОВОРІ

Поновні наради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, що зачалися у Парижі, відбуваються наразі в спокійній і приязній атмосфері, не зважаючи на різні відомости і поголоски про концентрацію і рухи поодиноких армій на европейському континенті. Кореспонденції з Парижа стверджують, що міністри у відношені один до одного були сердечні, головно тоді, як після томлячих, але конечних дебат над економічними проблемами Італії пішли дещо покріпитись. У висліді нарад усі чотири міністри погодилися в тому, що в комісії воєнних домагань буде заступлена теж переможена Італія та відповідна міжнародня організація. Для підготовки мирового договору з Італією рішено створити мішану комісію воєнних домагань, в якій буде один представник Італії, один Обєднаних Держав а третього мають вибрати перші два.

АНҐЛІЯ ОБОРОНЯЄ ЕСПАНІЮ В РАДІ БЕСПЕКИ.

Рада Беспеки Обєднаних Держав на останньому засіданні знова занималася справою режиму ґен. Франко в Еспанії. Представник Великої Британії домагався, щоби цілу справу віддати Головній Асамблеї, але без виразної пропозиції колективного зірвання дипльоматичних відносин. Рішення в цій справі залежатиме тепер від цього, чи совєтський або анґлійський представники не скористають зі свого права спротиву.

НЕ БУДУТЬ СУДИТИ ЯПОНСЬКОГО ІМПЕРАТОРА.

Джозеф Б. Кінен, головний американський прокуратор в Міжнародному Військовому Трибуналі, який судить японських воєнних злочинців, заявив, що японський імператор Гіро Гіто не буде суджений як воєнний злочинець.

ДАЛЬШІ САБОТАЖІ В ПАЛЕСТИНІ.

Двадцятьчотири години після висаджения в повітря чотирьох мостів на ріці Йордан, жидівські екстремісти підпалили в Гаіфі центральні будинки з варстатами палестинських залізниць та підмінували шлях з міста. Підчас зриву мостів згинуло сім осіб, а шкоди виносять мільон долярів.

АНҐЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ НЕ ТРАТЯТЬ НАДІЇ.

Не звважаючи на цілком недвозначну відправу, яку дала анґлійським комуністам урядова лейбуристська партія, комуністи все ще сподіваються, що їм пощастить добитися зєднання з лейбуристами, заявив лондонський центральний комітет. При цій нагоді анґлійські комуністи накинулись на Америку, що вона в своєму антаґонізмі до Совєтів не допускає до світового замирення і тому, по думці анґлійських комуністів, Анґлія повинна увійти в тісний союз зі Совєтами і „залишити на боці американських капіталістів та імперіялістів.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ДОПОМОГОЮ УНРРА В СОВЄТАХ

Відповідний субкомітет американської палати закордонних справ підготовив звідомлення, в якому гостро критикується Совєти за розподіл допомоги, яку дістають від УНРРА країни ними окуповані. Існують наявні доказ, що цю допомогу совєти використовують насамперед для політичних цілей та розділюють її, як нпр. у Польщі, тільки між тими, хто піддержує їхню владу.

ПРОДОВЖУЮТЬ ОБВИНУВАЧУВАТИ.

Московська „Правда" знова обвинувачує американців і англійців, що вони паралізують плавбу на Дунаю, задержавши більше ніж 700 дунайських суден. При цьому додає, що совєтські війська за минулий рік цілком очистили Дунай від мін та повалених мостів і що ціла відповідальність за повільний розвиток рікоплавства тепер спадає тільки на анґлійців та американців.

МИР В КИТАЮ, АЛЕ ЯК ДОВГО?

Головнокомандуючий китайськими комуністичними військами в одному інтерву заявив, що продовжування громадянської війни може довести тільки до повної катастрофи і тому він „щоб ратувати нарід" заявився за повним замиренням. Після закінчення війни з Японією власне китайські комуністи, по наказу з Москви, громадянську війну зачали і постійно сабатували всі спроби замирення.

СІЯМСЬКО-ФРАНЦУЗЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Сіямський парлямент уповажнив уряд звернутися до Ради Беспеки Обєднаних Держав зі справою Французько-сіямського кордонного непорозуміння. Сіямська делеґація вже виїхала до Ню Йорку.

МЕК АРТУР ПРОТИ ЛІВИХ ДОКТРИН.

Голова Контрольної Комісії Союзників в Японії, ґен. Доґлес МекАртур, виступив проти вивласнення землі без відповідної заплати, заявляючи, що це „противорічить демократичним принципам".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗНОВ У ХВОСТІ КРЕМЛІНСЬКОЇ ТИРАНІЇ

За останні десятки років видано англійською мовою чимало різнородного матеріялу, яким пробували українці на американському континенті обороняти право українського народу в Европі на вільне й самостійне життя. У всіх тих матеріялах постійно повторювано, що Україна завжди змагала до волі, що український нарід свободолюбивий, гуманний, релігійний, поступовий і демократичний, та що був і є за якнайширші свободи для себе й інших. Україна і якнайширша свобода та гуманність — це так якби одно й те саме.

Так воно було до часу, поки Україна не зачала виступати в світі під назвою „Радянської України" як складової частини Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, яким править Кремль у Москві. Бож від часу, як Україна „усамостійнилась" і „возєдналась" з „старшим братом" і зачала виступати на приказ Москви як „самостійна" держава на ширшім міжнароднім полі, то на те, щоб помогти Кремлеви лекше здійснювати його пляни. Таким чином вона дісталась і до Організації Обєднаних Держав. І тут через це так поступає, що кожний її крок є запереченням того, що було завжди для українського народу найдорожчим.

Нині народи світа вже розуміють, що українському народови належиться заступництво у народів вольних колі. Тому важко булоб і найгіршим ворогам України повести нині справи так, щоб, наприклад, не допустити її до Організації Обєднаних Держав. Тому і дісталась туди „Радянська Україна" без особливого труду. Та яка це булаб велика користь для Обєднаних Держав, світа та українського народу, якщоб це була не „Радянська Україна", але та, що є демократичною і відповідає душі та переконанням українського народу! Така Україна булаб певно чемпіоном у змаганнях охороняти і поширяти всюди права людини, Чотири Свободи і тим подібне А так, як на глум, „Радянська Україна", написується на нарадах Обєднаних Держав тим, що є реакційна, що є проти поширення людських свобід і контролі над тираніями і диктатурами. Таким виявило себе представництво „Радянської України" теж і тепер коли опиралося скріпленню сили Комісії Людських Прав в Організації Обєднаних Держав. Цей новий спротив, теж подиктований Кремлем, йшов проти домагання американців і британців, що бажалиб піднести людську гідність у світі та забезпечити людині повну охорону її прав.

Ось таку ганьбу приходиться тепер переживати усім свободолюбним українцям, бож не зважаючи на натиск Кремлю, тут таки фігурує імя України. Тому так дуже треба далі виясняти, що це не спротиви України, але тільки Москви — Кремлю.

Осторога перед комунізмом

Кілька разів згадували газети про статтю кардинала Френсиса Спелмана, поміщену в липневім виданню журнала „Ди Амерікен", з критикою комунізму й комуністичних затій. Стаття має наголовок: „Комунізм це не американізм". Не лише зогляду на імя самого автора, але теж і зогляду на вартість статті, передаємо її вступ, а також і деякі місця при закінченню.

„Вірю в Америку, її вольности, її ідеали, її традиції. Моє повне довіря, любов і льояльність належить до неї. Вірю, що комунізм насилує оці вольности, протиставиться цим ідеалам, зневажає ці традиції і ослаблює єдність нашої нації, а теж ломить американський спосіб життя. Коли запанує комунізм, тоді загине американізм.

Єдиною моєю ціллю при писанні цієї статті є допомогти спасти Америку від безбожницьких замахів тоталітаріянізму, бо я вірю, що кожний „ізм", опертий на проливі крови, на варварстві, гнеті, і на поневоленню, є неамериканським. Вірю, що кожен справжній американець, колиб він лише знав правду, зірвавсяб до оборони своєї нації від комуністів, бо вони, вимахуючи своєю зброєю інтриг і затій, накладають на наш край свій нечестивий взірець невільництва.

Я кріпко вірю, що першим кроком в обороні беспеченства Америки і її єдности є зломити змову мовчанки, якою вона сповита і якою вона загрожена. Те, що я тут кажу про комунізм знане не лише мені самому. Ані це не новина для багатьох людей, всеодно чи на високих чи на низьких становищах. Зате багато людей, які знають такі факти, говорять про них лише приглушеним шепотом або в приватних розмовах при столі. Така метода не оздоровить паралїжу бездільности, який підточує Америку потайки, ані не зрушить Америки проти справжньої небеспеки комунізму.

Є забагато американців, які вважають комунізм лише звичайним дошкулюванням і в своїм засліпленню вони перемінюються в пуголовиці, які не можуть бачити, або в струсів, які не хочуть бачити. Є ще й такі, що в апатичній несвідомости вважають комунізм лише за чисто чоловіколюбний рух з метою поліпшити положення бідних або прибитих людей. Колиб це була правда, тоді комунізм був би взірцем досконалого й мирного життя! Та я бачив трагедію недодержання огнениних комуністичних обіцянок. Я бачив, як з болю вилися хлібороби. що їх депортовано із їх рідного краю, а на обличчу яких вириті були не благородні відбитки Чотирьох Свобід, а відбитки копит Чотирьох Їздців. Я стрічав їх в Ірані, в Палестині, в Кенії, в Південній Африці і в Европі. Більша половина з них терпіла недуги. а всі вони терпіли голод.

Я оглядав зпонад гір і з долин жахливі колюмни виголоджених старих людей, завмираючих з голоду жінок, перестрашених дітей, дрібних зниділих немовлят — а все те було продуктом і добичею націстівсько-фашистівсько-комуністичного тоталітаризму. Я бачив їх в таборах скитальців в придорожних ровах теперішнього війною знищеного світа, а з їх живих уст я дістав відстрашаюче свідоцтво, яке було наругою над тоталітаріянським „раєм", а з якого вони ледви визволилися! Вони не переповідали казок про комуністичні достатки, про рівність, про справедливість. Ні! Вони розповідали про голод, про поневолення і про смерть. Позбавлені всього крім самого життя, заведені й понижені — вони тікали із свойого рідного горем прибитого і ограбленого краю.

Я бачив ще жах, який відбився в очах, що в них висохли вже сльози, у мужчин, жінок і дітей, котрі на саму згадку про те, що їх мають відослати до їхньої батьківщини, воліли вмерти від самогубства на вигнанню, ніж попасти в неволю, піти на муки і на смерть в рідним краю.

Колиб ці спомини так налягли на вашу душу, як налягли на мою; колиб ви вірили так, як вірю я, що свобода є вродженим правом для великого й малого, для сильного й слабого, для бідного й недужого — тоді ви набралиб такого переконання як і я його набрав, а це, що комунізм є запереченням американської демократії".

Після такого фільософічного вступу, кардинал Спелман переповідає подрібніше свої помічення в чужих краях, які він відвідував і порівнує їх з Америкою; вказує на значіння свободи в життю народу і поодиноких людей; вказує на ролю комунізму для знищення людської гідности, а потім характеризує самий комунізм. Між іншими він представляє його так:

„Сьогодні комуністи через здавлювання і вивертання правди застрашують людей і накидають деспотизм Америці, пробуючи навернути американців до комунізму. В уряді, в промислі, в робітничих юніях, в нашій політичній і виховній системі, ба навіть і в збройних силах нашого краю комуністи й комуністичні симпатики займають відповідальні становища, а члени їх партії вживають преси, радія й фільм щоб поширяти свої впливи й підбурювати одних проти одних.

Вони живуть під американським прапором, втішаються неоціненим привилеєм громадянства нашої республики, а в тому самому часі визнають приналежність пропорови, що представляє в засаді уряд, який є цілком прооилежний до всього, за що стоїть прапор Америки".

На кінці замітні ще такі завваги кардинала: „Як ми хочемо забеспечити Америку перед наїздом комунізму, нам треба ділати розумно і швидко, щоб спинити його трійливу пропаганду тим, що будемо вщіплювати правду й патріотизм". А обовязки кожного громадянина Америки зясовує кардинал своїми власними почуваннями, коли пише на кінець:

„Я чую це, що я не був би правдивим американцем, колиб я прилучився до конспірації мовчанки і не підняв мого голосу понад цих, що приватно і шепотом говорять про комунізм, одначе ані не роблять нічого ані не забирають голосу прилюдно проти цього підступного ворга американізму".

Для розумної людини не треба дальших вказівок, яка має бути її особиста поведінка серд теперішних комуністичних затій в Америці.

Микола Чубатий.

Скитальці та кремлінська диктатура

II.

Справу скитальців передали демократичні держави в руки Організації Обєднаних Держав просто тому, щоби скинути зі себе виключний моральний тягар за вирішування цеї справи, дарма, що вони добре здавали собі справу з того, що матеріяльна сторона спаде на них таки мало не всім своїм тягаром. Питання скитальців стало предметом кількаденної дискусії на засіданнях Соціяльної та Економічної Ради. На тих засіданнях зударилися зі собою два протилежні погляди на справу скитальців. Надіді це були два протилежні погляди на свободу людини взагалі, що нині ділять цілий світ на два табори, які не находять зі собою спільної мови.

Один погляд репрезентують демократичні держави, себто всі держави світа за виїмком Совєтів та їх сателітів: Польщі, Югославії, та Чехословаччини. Демократичні держави є за збереження дотеперішних підстав нашої християнської цивілізації, здобутих у поступі людства продовж двох тисяч літ. Це усталений в цивілізованому світі погляд, що кожна людина має право до свобди власної особи, має право до своїх політичних та релігійних переконань та що вона за ці переконання не може бути переслідувана. Навіть державна влада не має права накидати людині її переконань, бо навпаки, саме ціллю існування кожної держави, що визнає християнську цивілізацію є — брати в оборону свободу людини, На це й є державна влада.

Згідно з цим поглядом, кожна людина сама розпоряджає власною особою та ніяка державна влада на світі не може приневолити громадянина жити в її державі, коли він того не хоче. Іншими словами, ніяка влада на світі не має права змусити, для прикладу, совєтських громадян вертатися до Совєтів, хиба що ця людина поповнила звичайний кримінальний злочин, за який по всякому праву обовязана відповідати перед судом. Такого погляду на засіданні Соціяльної комісії Обєднаних Держав завзято боронила пані Рузвелт, дружина покійного президента. Такого погляду боронили постійно Англія та другі держави християнської цивілізації.

Противний погляд заступали Совєти, як теж їх сателіти Югославія, Польща та Чехословаччина. Совєтський погляд на відношення держави до людини є такий, як кожної тоталітарної та диктаторської держави, що людина є свого роду рабом держави. Раз державна влада хоче, щоби її громадяни жили в Совєтах, так вона може не пустити їх за кордон. А втече такий совєтський громадянин-невільник з совєтського царства, як оце сталося з сотнями тисяч протягом останної війни, так держава має право навіть силою спровадити його на власну територію.

Большевики виходячи з таких засад, зовсім протилежних до засад держав християнської цивілізації, заступали й на Соціяльній Комісії Обєднаних Держав погляд, що воєнних збігців треба силою відправляти до Совєтів.

Річ природна, що погляди „українського" чи „білоруського" делеґатів як теж погляди чеського й польського, на міжнародньому терені в жадній мірі не відповідають поглядам українського чи інших відповідних народів, а тільки погляди Кремля та комуністів.

Совєти змайоризовані при кожному голосуванню погодилися зкінці на утворення спеціяльного комітету для справ збігців та взагалі людей викинених з власної країни. По довгих, нерідко бурхливих засіданнях, спеціяльний комітет для справи скитальців вирішив предложити Організації Обєднаних Держав пропозицію, щоби для справи збігців утворити окрему міжнародну організацію, яка булаб в дуже свобідній залежности від Організації Обєднаних Держав. Вона малаб обовязок здавати Організації Обєднаних Держав звідомлення зі своєї праці. Це вже було компромісовим вирішенням справи, бо частина демократичних держав, з Анґлією у проводі, домагалася, щоби нове тіло було під стислою контролею Обєднаних Держав, отже під стислою контролею публичної опінії. Внесення Совєтів на утворення окремої, майже незалежної організації для справ збігців піддержала Америка й воно перейшло. Представник Америки виходив з чисто технічних рацій, що така організація як самостійна, зможе краще працювати, маючи перед собою великанські завдання не тільки опіки над збігцями тоді, коли свою працю закінчить УНРРА, що має статися з кінцем того року, але обовязком якої буде теж подбати про розселення сотень тисяч збігців на нових оселях, правдоподібно в Новім Світі.

Совєти виходили з того заложення, що ця нова організація повинна опинитися в руках тих держав, звідки збігці походять. Отже Совєти хотіли, щоби дорогою міжнародної організації вони таки попалися в їх руки, себто, щоб зпід дощу дісталися під ринву. Ці пляни Совєтів спаралїжували представники демократичних держав, бо в новій організації мають бути заступлені всі держави. Совєти зі своїми сателітами знова найшлися в меншині та не будуть всилі переперти своїх плянів, так сказатиб, задними дверми.

Совєти тим чином опинилися проти муру демократичних держав, а їх погляди на волю людини цивілізований світ відкинув. Тоді вони видвигнули нове питання, що політичні збігці та скитальці це не є одне й те саме. Треба, казали, відрізнити збігця, що свідомо та добровільно покинув свою батьківщину перед політичними переслідуваннями від скитальця, що припадково найшовся поза своєю батьківщиною.

Не могучи проломити погляду демократичних держав, що політичним збігцям належиться право азилю, вони хотіли на силу повернути до Совєтів всіх, кого німці вивезли на роботи, або хто попав у воєнний полон, а тепер не має охоти вертати у царство Сталіна. По довгій дебаті, знова всупереч волі Совєтів та їх сателітів, приняли засаду, що політичним збігцім є кожний, хто найшовся поза межами своєї держави без огляду на це, в який спосіб, і хто не хоче вертати до своєї країни зі страху перед національними, релігійними чи політичними переслідуваннями. Примусово виданими малиб бути тільки воєнні злочинці, квізлінґи та зрадники тої держави. Це знова була уступка для Совєтів. Рівночасно Комітет для справ збігців та викинених зі своїх

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

60)

Безпросвітність легковажно розпочатої війни, страхіття її та жахливі наслідки можливої поразки — гнітили розум і тіло. Тільки молодь та жінки вносили дещо життя й краплину радости в цей похоронний настрій.

Часи змінилися! Тепер менше балаканини, хто й де та чого й скільки „надбав", а тихо шепотіли про страхіття нічних налетів, про людські втрати, про убитих родичів, дітей, чи знайомих. А як заграють, вірніше, як завиють моторошні сірени на алярм, німці як стій у бункерах — кидають працю, майно, любощі, їжу, забаву, рятуючи голісіньке життя. Кожний дбав, щоб клунок з найбільш потрібним і вартісним стояв на поготові, а багаті закопували скрині в землю, рятуючи дорогоцінности. А пізніше, то німці роздягалися тільки після другої години вночі, або й зовсім не роздягалися, лягаючи спати. Нарешті, прийшов час, коли міліони німців спали в бункерах, а інші міліони спали вічним сном. Німеччина стояла безборонна й беззбройна, безрадна й стероризована перед ворогом, над яким тому два роки так необачно й легковажно глузувала.

— Я буду мулярем, як ворожі літаки наважаться появитись на німецькому небі!...

— Для птахів місця не стане на нацому небі, як німецькі летуни знімуться в повітря!...

Ці буквальні слова Ґерінґа, державного маршала Великонімеччини, палили деяких німців соромом, але не Ґерінґа. Вони пригадували ці слова урочистих присяг і запевнювань, але якої присяги не зламали, яке запевнення додержали гітлерівці? Ворожі літаки не лишень зявилися на німецькому небі, але й самого Ґерінґа й Гітлера та всю Німеччину загнали під землю. Нечисленними ескадрами, іноді до тисячі й двох тисяч літаків, вони щоденно, або й кілька разів на день перелітали всю Німеччину, сіючи смерть і руїну безкарно, не зустрічаючи найменшого спротиву. Навіть знищення столиці не покрило соромом Ґерінґового лиця, ні не почервоніло лице Гітлера, двох найбільших винуватців нещастя Німеччини й цілого світу. Спротив німецької авіяції все слабшав, доки в 1944 р. вона зовсім не змовкла, здесяткована й подолана.

— Ось — де він, наш бомбовець, дивіться... — гірко жартували німці, висуваючи голови з бункерів і побачивши горобця.

Та від страху й сорому одночасно ховалися глибше й глибше в бункерах, бо на німецькому небі й справді місця не вистарчало, хіба для американських літаків. Під кінець 1944 та на початках 1945 р., на заході Німеччини, де найбільші промислові осередки — серце воєнної могутности, ворожі летуни снідали, обідали й вечеряли на німецькому небі, бо там бомбардування тривало безупинно. Фабрики й майстерні працювали тільки вночі та й то не завжди. Не було ні одного міста, не политого кровю, ні одного значнішого містечка, не обсмаленого й не поруйнованого пожежою. Розподіл робочого дня, розклад потягів, ціле життя в Німеччині укладалося тепер з Лондону, а не з Берліна.

— В цій війні не буде ні побідників, ні подоланих, а тільки мертві та ті, які їх переживуть... — звучав останній терористичний оклик Гітлера.

Це не була надійна й ясна перспектива, але вона мала певний присмак і привабливість для тих, яким пощастить вийти живцем з пекельної різні. Як що це була освята боротьби не на життя, а на смерть, то треба було розуміти, що живцем з неї вийде фюрер та це той „останній баталіон", яким він припечатає німецьку перемогу, а з ним ті німці, які врятуються від бомб. Таким чином, всі багатства, ввесь простір, всі можливости добробуту й прийдешнього щастя матимуть вони до своєї розпорядимости. Отже, треба кігтями чіплятися за життя, за всяку ціну зберігти бодай голісіньке існування, щоб доступитися тієї „великої ласки" долі, за яку фюрер веде таку нелюдську боротьбу, того „раю", в якого ніяка сила на світі не змусить німців перестати вірити. Бо й нащож тоді всі ці жертви й вся ця безодня горя й страждань?

Німець не має ні вселюдського, ні „потойбічного" ідеалу, він скептик, матеріяліст і егоїст. Він зазнав певного щабля добробуту, а все його існування матеріялізується й символізується бортьбою, підступом, хитрістю, брутальним бажаниям. Тепер ведеться боротьба за остаточне встановлення такого порядку, який забезпечить німецьку перевагу й найвищий добробут. В цій великанській бортьбі переможцем вийде або німець, або ніхто. Або Німеччина побідить або світ загине. Слова фюрера не лишають ніякого сумніву щодо цього. Звичанйо, швидче загине світ, як Німеччина, про це таксамо фюрер подбає.

А з цього був ясний висновок, що треба як найглибше закопуватись у змелю, бо на поверхні рятунку нема, хиба десь на чистому полі, геть за містом. Тому німці вивозили дітей, майно та самі виїздили з міст і ховалися по селах, зокрема дитячі кольонії організовано в західній Польщі, чи Прусії, куди, ніби, не сягали ні війська, ні бомби. По всій Німеччині побудовано сильні бетонові сховища, дуже глибокі й добре влаштовані. Навіть на відлюдних залізничих станціях стояли маленькі бетонові бункери.

(Дальше буде).

Другий Конгрес Українців Канади

(За канадійсько - українською пресою).

„Другий Конгрес Українців, скликаний Комітетом Українців Канади, відбувся в Торонто в днях 4, 5 і 6-го ц. м., з надзвичайно великим і світлим пише „Канадійський Фармер". Конгрес був успішний під кожним оглядом — щодо числа делегатів і гостей, загального настрою та й якости промов. Делегати і гості були там з ріжних частей Канади так, що конгрес справді представляв собою дійсне тіло, яке має повне право говорити в імени українців Канади. Торонтонська й інша преса посвятили багато місця на своїх шпальтах для конгресу, і висловлювалася дуже прихильно. Можна з певністю сказати, що Другий Конгрес Українців Канади увійшов в історію як важна маніфестація канадійців українського походження в напрямі до кращого співжиття тут в Канаді, а також як великим зусильним кроком до піднесення прапора демократії й свободи світа.

Успіх Конгресу.

„До успіху конгресу дуже багато причинились промови премієра Онтеріо Дрю, проф. Кирконела, посла Такера, державного секретаря Пол Мартина, нашого посла Глинки, та редактора „Торонто Івнінг Телеграм" С. Дж. Снайдера. Всі ці промовці висловлювали думки, які українцям не лише в Канаді і Злучених Державах, але й по цілім світі є близькі — комунізм є загрозою демократичного способу життя та миру в світі. В одній з головних резолюцій, ухваленій на конгресі одноголосно, сказано, що всякі уступки Совєтській Росії є шкідливі засадам свободи й демократії.

„Посол Глинка в своїй промові про іміграцію звернув увагу на те, що коли Канада не отворить тепер іміграції, то в протягу слідуючих 45 літ природне збільшення її населення буде лише около три мільони. Це значить, що в році 1990 канадійське населення виноситиме лише 15 мільонів, а від того часу воно буде постійно впадати. Таке мале населення в такій великій країні як Канада спричинить дуже великі тягарі і піддержування тутешнього життя, і зменшить нагоду для молодших поколінь, в наслідок чого треба сподіватися масової еміграції людей до Злучених Держав з інших країв.

„Проф. Ватсон Кирконел сказав, що булоб на місці котрійсь державі внести до нарад Обєднаних Держав заяву, що режим Сталіна становить постійну загрозу світовому мирови. Совєтський Союз, він сказав, є не лише політично-невільницькою імперією, але й економічно - невільницькою також. Ввесь комунізм оснований на брехні — запереченні справедливости, моральности, душевних цінностей і Бога.

„С. Г. Дж. Снайдер сказав, що засади диктатури треба постійно поборювати, бо вони існують в зародках всюди; навіть і тут в Канаді. Так скоро як ми будемо легковажити засадами демократії, серед нас буде рости диктатура. Щоби побороти диктатуру, яка грозить сьогодні цілому світови, всі демократичні й свобідні народи повинні обєднатися.

„Премієр Дрю в своїй довшій промові звертав увагу на небеспеку поширення по світі комунізму. Особливу увагу він звертав на молоде покоління, на яке комуністи пробують всіми силами вплинути, знаючи, що дістати його до себе значить будувати свій лад з самого фундаменту. Він пригадував, що ми в Канаді мусимо робити все можливе, щоби не дати молодим людям залапуватися на комуністичні гачки, а треба вщеплювати в них добрі засади християнства, демократії й моральности. Треба дати комунізмови до зрозуміння, що червоний прапор ніколи не буде повівати в Канаді. Премієр сказав, що він ніколи не бачив жадної різниці між чорним фашизмом в Італії, брунатним в Німеччині і червоним в Росії. Якщо ми позволимо комунізмови поширитися в світі, так минула війна буде даремна.

„Говорячи про українців, премієр Дрю признав, що вони підчас війни робили велику й корисну працю, та доложували всіх своїх зусиль, щоби війна скінчилась перемогою для нас. Українці, він казав, мають повне право користати з свободи слова, яку вони в Канаді мають. Він згадав, що українці повинні плекати в своїх дітях ту традицію, яка їм така дорога, бо „ви будете ліпшими канадійцями, коли не будете забувати тих традицій, яких ваші родичі любили й шанували. Канада скористала з вашої культури — з вашої літератури, поезії, музики і т. д. Ця культура збагатила культуру Канади".

„Державний секретар Пол Мартин говорив про теперішню грізну ситуацію в світі. Ми находимося, він казав, на роздоріжжю між миром і цілковитим знищенням, не між миром і війною. Коли Обєднаним Державам не вдасться привернути постійного миру на світі, так перед нами нема жадної будучности. Мартин закликав всіх народів до єдности, щоби побороти зародки диктатури.

„Згадуючи про новий закон громадянства, Дост. Пол Мартин сказав, що канадійський уряд хоче збудувати в Канаді одну велику й сильну державу та не затерти індивідуальности поодиноких народів.

„Посол Такер говорив загально про українців в Канаді. Він згадав про іміграцію, кажучи, що в році 1901 в Канаді було лише 10,000 українців, коли в 1941 було їх вже поверх 305,000, шестою з ряду групою по народности в Канаді".

Українські промови.

„Українські промови переважно не були такого самого калібру, як промови в англійській мові, бо більшість з них — з природи річи — були радше звітами з подій та праці Комітету Українців Канади", пише „Український Голос".

„На програму Конгресу в українській мові склалися передовсім звіти; звіт з діяльности Комітету Українців Канади від Першого до Другого Конгресу, звіт фінансовий, звіт Фонду Допомоги, звіт жіночого комітету, звіт з подорожі президента Комітету Українців Канади, о. д-ра В. Кушніра до Европи. Навіть реферати, що позірно не належали до звітів, бо відносилися до загальних справ, були на ділі свого рода звітами, як реферат п. П. І. Лазаровича (Едмонтон) про економічні досягнення українців Канади, реферат п. П. Юзика про культурні осягнення українців Канади, а навіть одинокий політичний реферат п. М. Гетьмана був з конечности радше звітом про теперішнє положення української справи.

Концерт і бенкет.

„Для урізноднення програми Конгресу був устроєний в другий день, зглядно вечер, великий концерт, на якім співав спільний хор українських організацій Торонта під диригентурою п. М. Мостового. Хор складався з кількох соток співаків та співачок в українських народніх вбраннях, що манили око глядача поза те, що спів давав насолоду ухови. Та хор не монополізував програми концерту. Для цеї програми головними атракціями були; українська співачка, мецо-сопран, Ольга Лепкова з Ню Йорку, та молоденька артистка - скрипачка Донна Ґресько, яку так Вінніпеґ як і Ню Йорк можуть рахувати за свою, бо хоч вона уроджена в Вінніпеґу, то тепер доповнює своє музичне вишколення під наглядом найліпших знавців музики в Ню Йорку. Виступ панни Ґресько на концерті підчас Конгресу був для її вінніпеґських обожателів нагчлядним доказом, що вона свого часу в Ню Йорку не марнує.

„Конгрес закінчився спільним бенкетом в готелі Кінг Едвард, де було звиж 500 гостей. На цім бенкеті виголосив свій реферат проф. Симпсон з Саскатуну. Про референта треба сказати, що відомий з свого знання української справи і красноріччивости, проф. Симпсон сам себе цим разом перевершив, подаючи українцям незвичайно цінні і цікаві спостереження, що вони в будучности повинні робити, щоби здійснити свою довголітню мрію про те, як не тільки зрівнятися з іншими людьми в Канаді, але й стати між ними на переді.

„Властивою останньою точкою Конгресу було приняття резолюцій в числі около двацять. Резолюції враз з вступними заввагами предкладав о. С. В. Савчук, перший заступник президента Комітету Українців Канади.

Співпраця зі стейтською громадою.

„Для повноти опису Другого Конгресу Українців Канади необхідно ще підкреслити — пише Український Голос" — появу мабуть перший раз в історії взаємин між українцями Канади і Злучених Держав двох представників верховних установ американських українців на цім Конгресі. Привіт від Злученого Допомогового Комітету Злучених Держав привіз на Конгрес п. В. Ґалан, а привіт від Українського Конгресового Комітету — п. Лука Мишуга. Промова п. Мишуги належала до найгарніших які були виголошені на Конгресі і її треба також завдячувати успіх Конгресу".

Провід Конгресу.

На Конгрес, що відбувся в Месі Гол, в Торонто, Онтеріо, прибуло звиж 600 делегатів з різних сторін Канади. Відкрив наради голова Комітету Українців Канади, о. д-р Василь Кушнір. Предсідником був адв. Т. Гуменюк, містопредсідником адв. І. Роборецький, а секретарями: Володимир Гірняк і Г. Мазурик. Звіти здавали: інж. Володимир Коссар, д-р Т. Дацків, п-ні М. Дима, п-ні Г. Мандрика, І. Ю. Карасевич. Інж. Коссар запропонував теж плян праці Комітету Українців Канади на будуче.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Інж. Степан Куропась, Шікаго, Ілл. — Стверджуємо, що допис в справі зібраних Вами $71 для б. стрільця, Союзовця та інваліда Петра Кулинича, що є в Домі Старців в Словтсбурґу, одержано. У ньому були теж подані прізвища жертводавців. Хоч ми розуміємо вагу і такої допомоги та даємо признання людям, що займаються таким благородним ділом та складають жертви, наше становище в справі відозв у таких справах, як теж і проголошування збірок, Вам відоме, бо рішення, як поступати у таких випадках, запало давніми літами.

А. Д. — Пошукування, які надсилають скитальці треба відсилати до Зл. У. А. Допомогового Комітету у Філядельфії, а він помістить їх у своїх звітах, які містимо безплатно. Якщо хтось хоче подавати окремо, то тільки у формі платного оголошення.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

країн поставив домагання, щоби всі держави, члени Організації Обєднаних Держав, зладили лісти тих воєнних злочинців, квіслінгів та зрадників і предложили новій організації.

Річ природна, що це уступство в сторону Совєтів криє теж велику небеспеку, бож відомо, що Совєти можуть тепер кожного противника совєтської диктатури поставити на листу тих осіб. Нині лишається оборонцям прав людини звести ще останній бій з ворогами свободи людини за це, щоби не Совєти рішали хто є злочинцем, тільки якийсь міжнародний трибунал. Тільки після переведення безсторонньої розправи та по доказанні вини така людина може бути видана в руки влади держави, з якої вона походила.

Немає сумніву, що воєнні злочинці повинні бути видавані без всяких застережень, бож нікому не залежить на обороні злочинців перед силою права. Та при цьому треба памятати, що під поняття „квіслінга" чи „зрадника" дуже легко підтягнути кожного політичного противника червоної диктатури, якщо хто хотів би глядіти на це очима Кремлю.

Перед новою організацією стоїть превелика проблема оборонити основи християнської цивілізації та закріпити в світі права людини та права народу боротися за визволення спід чужинецького панування.

(Кінець).

ПОШУКУЄМО 225 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

275) Братство св. Юрія, від. 379 У. Н. Союзу, Шікаго, Ілл. $ 100.00
Попередно проголошено 27,491.85
Разом $27,591.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 — JERSEY CITY 3, N. J.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Усі жертви, надсилані ласкаво на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у тій рубриці.

Роман Гонсетт, Лос Анджелес, Каліфорнія $25.00
З весілля молодої пари Мартин, Глендейл, Каліф. 3.00

Адміністрація „Свободи".

Список Книжок

що їх ще можна дістати у КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім цінику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

ІСТОРИЧНІ. СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Жах. Збірка оповідань Бандурист	$ .10
Жителі Марса, Вол. Гериновича	$ .10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах	$ .15
Жінка і її значіння в суспільнім життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі	$ .15
Залісся, повість Осипа Маковея, друге справлене видання, брош.	$1.00
Замітки про сільське господарство, Вол. Нікольського	$ .35
Записна книжка, оповідання В. Винниченка	$ .10
Запорожці, казка Івана Нечуя-Левицького	$ .20
Звідкіля походить Русь. Теорія кельтського походження Київської Руси з Франції, з географічною картою, Сергій Шелухін	$ .50
Збірничок найкращих церковних пісень	$ .15
З Великих Днів, О. Кобець	$ .10
Завдання нової школи, написав д-р Густав-Вінекен	$ .10
За вольности України, Яр. Весоловський	$ .10
Збірка „Вільного Слова" за 1-ший рік видання, в полотні, 1916 року	$ .10
Збірка оповідань для української молодіжи	$ .40
Збірка повісток	$ .10
Збірник народних пісень і дум, брош. 50 ц. опр.	$ .75
З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорозької Січі, А. Кащенка, 3-те видання	$ .40
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів	$ .35
З журбою радість обнялась, збірка віршів О. Олеся	$ .60
З культурного життя України, написав д-р Зенон Кузеля	$ .10
З минулого, від гетьмана до Директорії. В. Андрієвський, бр.	$1.00
З минулого (1917 рік на Полтавщині). В. Андрієвський, брош.	$ .50
Знак чотирох, детективний роман, нап. Конан Дойл	$ .75
Зоольогія для вищих початкових шкіл та гімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями, нап. д-р Іван Раковський, брош. 50 ц., опр.	$1.00
З фільософії політики, написав д-р А. Крістензен, пер. М. Лозинський	$ .65
Іван Дурак та інші оповідання, гр. Л. Толстоя	$ .25
Іван Франко (з портретом). Д-р М. Лозинський	$ .25
Іван Франко, біографічно-літературний нарис	$ .20
Іван Коновченко і інші оповідання	$ .20
Із звірячого царства, перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука	$ .20
Ілюстроване українське письменство в життєписах, д-р М. Пачовський	$ .35
Інститутка, оповідання Марка Вовчка	$ .20
Історія Греції та Риму для школи й самонауки, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Коваленський	$ .65
Історія Московщини до Петра Великого	$ .40
Історія о золотокрилім лицарю	$ .10
Історія заложення Злучених Держав Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі	$ .15
Історія про сироту Івася	$ .20
„Каменярі", журнал Студентського Кружка при Інституті ім. Петра могили в Сасакатуні, за рік 1919	$ .75
Казки братів Ґріммів, з передним словом, портретом автора і малюнками в тексті	$ .20
Казки братів Ґріммів в чотирох томах з 180 малюнками, том I	$ .60
Казки Вільгельма Гауффа, з 86-ма малюнками, части I (6 казок)	$ .60
Казки Вільгельма Гауффа, з 82-ма малюнками, частина II (5 казок)	$ .60
Казки про циганів	$ .10
Казки Бехштайна, ч. 1	$ .50
Казки Бехштайна, ч. 2	$ .50
Казки Гауфа, опр.	$1.00

УВАГА! Повищі книжки продаємо по цінах тут поданих — без опусту.

Svoboda
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J
(З Канади треба платити тільки американською валютою).

НЮЙОРСЬКІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ

ЗВОЛЯТЬ ВИСЛАТИ СВОЇХ УРЯДНИКІВ НА

НАРАДИ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
що відбудуться
В ПЯТНИЦЮ, 21. ЧЕРВНЯ (JUNE 21, 1946)
в годині 8-мій ввечір
В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 28 ІСТ 7-ма ВУЛИЦЯ.

ЗА УРЯД:
Петро Кучма, голова — Марія Демидчук, секр.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Наша кандидатка: Марія Бек.

Український Жіночий Виборчий Комітет видав таку відозву до українців міста Дітройту, Гемтремку, Дірборну і околиці:

* * *

Наша національна честь та громадський обовязок опять кличуть нас до великого діла. Це діло вимагатиме багато праці та труду, але коли воно увінчається успіхом, принесе славу й користь в Америці.

Як вже вам може відомо, американські політичні кола виставили кандидатуру панни Марусі Е. Бек, визначної української жіночої провідниці та адвокатки, на суддю „пробейт корту". Вчинили вони це тому, що добачили вони в ній незвичайні здібности, кришталький характер та замилування до праці над молоддю, яка підпадає під лихі впливи вулиці та наражує себе на різні небеспеки, а батьків на всякі неприємности та втрати.

Між українським громадянством вона рівнож тішиться великою славою та відома йому з довголітньої праці на жіночому полі як орґанізаторка, як видавчиця-журналістка, а головно як незвичайно талановита бесідниця, яка часто чарувала своїх слухачів своїми чудовими описами України та палкими та щирими апелями до посвяти в користь українського народу. Тепер українське громадянство бажає їй відвдячитись та допомогти вибрати її суддею.

Що треба робити?

Щоби діло справді увінчалось успіхом, треба, щоби кожний українець та кожна українка поважно взяли собі цю справу до серця. Треба негайно робити все, що могло би придбати нашій кандидатці додаткові голоси. Треба це робити негайно, бо до правиборів остається заледви 2 тижні. Першуського, треба, щоби кожний автомобіль, що є власністю українця чи українки, мав наліпку з іменем нашої кандидатки, щоби дати таким чином якнайбільший розголос її імені Вслід за цим, треба всюди й все говорити про нашу кандидатку та переконати своїх сусідів, приятелів, знакомих, щоби вони всі віддали свої голоси виключно на нашу кандидатку. Рівночасно треба їм вручити кампанійну карточку з знимкою нашої кандидатки та з поясненнями, щоби імя її вбилось їм добре в намять.

Відтак, де тільки не відбувались би збори якогонебудь товариства чи орґанізації, треба постаратись, щоби на них промовляла українська кандидатка. Коли би не могла прибути на такі збори сама кандидатка, так хтось з присутніх українців повинен візвати присутніх віддати голоси на неї.

Наліпки та карточки можна дістати в усіх українських політичних клюбах та українських домах, або в самій кампанійній кватирі вб удинку „Барлум Тавер", в кімнаті 2101, на 21-му поверсі.

Як українцям голосувати?

Треба добре вважати підчас голосування, щоби не зіпсувати свого больоту: Багато замішання внесе цей факт, що можна буде голосувати на кандидатів до „пробейт корту" аж на три терміни. Панна Маруся Е. Бек йде на повний термін (Full Term), це є 4-літній термін. В цій групі з нею знайдете ймена 5-тьох кандидатів. Голосуйте тільки на панну Марусю Е. Бек, поставивши тільки один хрестик біля її ймені. Не голосуйте на більше кандидатів в цій ґрупі, бо коли голосуватимете на більше як на одного кандидата в цій ґрупі, так наша кандидатка втратить ваш голос. Отже тямте добре, що на повний термін, так званий „фул терм", треба поставити тільки один хрестик біля прізвища панни Бек, а прочих кандидатів забути.

Кромі цього, на цьому бальоті, є ще 3 кандидати на так званий короткий термін, двох років, що кінчиться 31. грудня 1948 року, як рівнож 1 кандидат на дуже короткий термін двох місяців, що кінчиться 31. грудня 1946 року. Хто знає як, міг би голосувати на ці ґрупи, одначе найкраще буде про них забути, бо голосуванням на них не можемо помогти нашій кандидатці, але пошкодити тим їй можна дуже легко.

До кожного українця та українки будуть розіслані репродукції безпартійного бальоту, на якому знайдеться ймення нашої кандидатки. У звязку з цим бальотом треба звернути увагу ще на одну річ. На залученому бальоoі ймення панни Бек знаходиться на першому місці в ґрупі на повний термін. Але її ймення не все буде на першому місці, бо порядок імен змінятисьме ротаційно з кожним бальотом, так що її ймення раз буде на 1-му місці, відтак на другому, на деяких на третьому, на деяких на четвертому, ачасом аж на пятому місці. Отже не треба тим змішатись, коли не знайдетьсяї і ймени на першому місці, але спокійно шукати за ним між іменами пятьох кандидатів, що є в ґрупі на повний термін.

Сподіємося, що ці інструкції поможуть кожному українцеві та українці сповнити належно свій обовязок. Треба не тільки віддати свій голос на нашу кандидатку, але кожний та кожна з нас повинні придбати нашій кандидатці принайменше 5 чужих голосів. Треба добре тямити, що голосування з різних причин може бути дуже легким й тому кожний голос може бути дуже вартісним для нашої кандидатки. Але найпаче, кожний українець та кожна українка, без огляду чи буде дощ чи гарна погода, зимно чи тепло, в день правиборів, повинні піти до виборчої будки та віддати свої голоси на українську кандидатку, панну Марусю Е. Бек.

Українці та Українки! Покажім свою свідомість та свою силу!

За Український Жіночий Комітет:

Марія Сена, голова;

Анастазія Королишин, писарка.

—o—

ОБОРН, Н. Й.

Наш причинок на допомогову акцію.

На зазив Українського Допомогвого Комітету заряд тов. Запорозької Січи, від. 283 У. Н. Союзу скликав збори своїх членів, на яких ухвалено дати з каси тов. на допомогу скитальцям суму $100 (вже другий раз). Дальші жертви зложили: Теодор Олійник $100 (також вже другий раз); по $10: Григорій Каганяк, Мих. Курій; по $5: Емілійн Саварин, С. Зиновяк, Мих. Феґа, Теодор Кльоп, С. Мриґлуд, П. Софінський, Іван Чорній мол., В. Лучка, І. Коковський, О. Мільчаковський, М. Грубий, В. Чеканський, М. Вільчинський, О. Баран, Д. Правак, М. Савран; по $2: І. Шварик, А. Шварик; по $1: М. Базар, Б. Ґелес, І. Кащак, М. Саварин, В. Саварин, А. Бриндак, П. Пишняк, М. Тарбай.

Зібрані гроші в сумі $312 вислано до Комітету у Філядельфії, $200 зо посередництвом „Свободи", а $112 безпосередно.

Мих. Курій.

—o—

СЛИКВІЛ, ПА.

На допомогу скитальцям.

З нагоди парохіяльного празника і на зборах відділу 126 У. Н. Союзу, на зазив громадянів Томи Кузишин і Григорія Дидів, секр. і кас. відділу У. Н. С., зложили на допомогу українським скитальцям:

У. Н. Союз, від. 126, $20; по $10: Жіноче Сестр. св. Ольги і Тео. Шеліга; по $5: Т. Кузишин, о. С. Вульчин, Г. Дидів, М. Пішко, Н. Кіч, М. Романюк, П. Чабан; по $2: І. Рідонів, С. Ткач, І. Кривецький, Г. Цицик, В. Кузьмин; по $1: В. Вадрос, М. Біґун, Н. Верхола, Т. Вітовський, Ю. Шийка, А. Курінн, М. Вадрос, Т. Яким, К. Яким, Р. Дидів, В. Черепко, М. Ткач, В. Беч, І. Павлечко, А. Нізолик, Й. Войтко, А. Дзубан, Н. Н. — Разом $103.

Г. Дидів і Т. Шеліга.

—o—

ПАЛМЕРТОН, ПА.

Жертви на допомогу.

На допомогу скитальцям наші урядники У. Н. Союзу, від. 369 в Палмертон, пішли від хати до хати за збіркою, бо наша громада заспала. Зложили датки такі члени й нечлени:

С. Новацький $10; по $5: М. Марців, М. Куба, І. Климишин; по $2: І. Пиць, С. Кравець, Ї. Пероганич, О. Машійканич, Д. Мґільковнч, Д. Демчук, В. Борута, Г. Третяк, І. Кольтонюк, А. Паращінець, І. Березяк, А. Фринк; по $1: О. Борух, І. Копик, П. Олексин, М. Витичак, Вересюк, О. Патер, І. Кравчук, М. Кость, О. Сохан, Н. Кухта, М. Деревляний, Й. Богонос, П. Трескоть, Г. Сірський, С. Деркач, А. Пастух, П. Крепеч, В. Завалій, А. Деркач, Г. Березяк, П. Сеньків, . Керечанин. — Разом $71; їх вишлемо до Комітету.

М. Куба, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 4. червня 1946 р. померла в 29. році життя

ЮСТИНА БОШЛЕ ГРИНЬКІВ

членниця Тов. ім. Івана Франка, від. 83 У. Н. Союзу в Філядельфії, Па.

Покійна полишила в смутку мужа Томка, двоє дітей Данила 7, Томка 2, батька Гринька, трьох братів: Миколу, Олексу і Петра; всі є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся в пятницю, 7. червня з похоронного заведення до катол. катедри, а відтак на цвинтар у Дакс Чейс. — В. Їй П.!

С. Чорномаз, секр.

Дня 19. травня 1946 року померла в 41. році життя

АННА ДОРОВСЬКА,

членниця Тов. ім. О. Басараб, від. 348 У. Н. Союзу в Йонгставн, О.

Покійна роджена в місті Кошицях на Угорщині. Полишила в смутку мужа Івана.

Похорон відбувся 24. травня в гр.-катол. церкві Св. Тройці при звізі народу і членниць. — В. Їй П.!

Марія Періг, секр.

Дня 4. червня 1946 р. померла в 52. році життя

МАТРОНА ДЕМЧУК,

членниця Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 290 У. Н. Союзу в Кортіс Бей, Мд.

Покійна вступила до У. Н. Союзу в 1925 р. Походила зо села Ніверко, Камінець Подільський, Україна. Полишила в смутку мужа Филипа і два сини: Филипа і Михайла, 4 дочки: Анну, Ольгу, Ірину, Генрія, та дві внуки і брата Михайла.

Похорон відбувся 8. червня з рим.-катол. церкви св. Анастазії при участи родини і членів. — В. Їй П.!

М. Іванук, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ІВАНА ПОТЕРИЙКА
— або —
ГРИЦЯ ПОТЕРИЙКА
з Настасова, пов. Тернопіль. Мають перебувати в Брукліні, Н. Й., пошукує
MYCHAJLO KOLODIY
UNRRA 148, Landeck, Tyrol, Austria.
Листа одержала:
EUDOKIA BABIAK
1915 Centre St., Montreal Que., Canada.

ТАРЗАН, ч. 1399. Нерадний володар.

WHEN TARZAN REACHED THE STORM-BATTERED SHORE, EVERY AVAILABLE BOAT WAS WRECKED.
WITHOUT HESITATION THE APE-MAN PLUNGED INTO THE ROARING SURF.
MEANWHILE, THE TERRIFIED LADY JANE WAS TRIUMPHANTLY LED ASHORE ON VOLCANIC PLUME ISLAND.
AFTER BEING DRESSED IN PAGAN SPLENDOR, SHE WAS ESCORTED TO AN ELABORATE IVORY THRONE.
WHEN JANE SAW HOW WELL GUARDED THE VILLAGE WAS, HER HEART SANK--- THEN A WEIRD WITCH DOCTOR APPROACHED.

Коли Тарзан добився до берега, всі придатні лодки були знищені.

Без вагання кинувся малпо-чоловік у розбурхані морські филі.

Та тимчасом пересорашену панію Джену повели розбишаки з тріюмфом на вульканічний острів.

Перебравши її в одіж з поганським блеском, вони завели її до величного трону із слоневої кости.

Коли Джена завважала, як пильно ця оселя була стережена, її дух упав... тоді до неї зближився знахор.